

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 8.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni, 20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 25. februar 1930.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævsavnarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

4. árg.

FISKIMANNAFELAGIÐ

ræður fiskimonnum frá at fara heimani frá til skipahavnir, fyrr enn semja er komin í lag um kontraktina.

Stjórn felagsins.

Redere og Skibsferere

gøres opmærksomme paa, at der ved Paamonstring af Fiskere til kommende Sæson maa benyttes den af Rederiforeningen vedtagne Kontrakt, dog saaledes, at den for i Fjor gældende Kontrakt ogsaa kan benyttes.

Rederiforeningen.

Tandlæge BREND

træffes 11—5. Telf. 114.

SÓKNARSTÝRISVALINI hava í hesum døgum farið fram um alt landið. Aftur einaferð hava íbyggjarar í sóknnum kosið sær nýtt sóknarstýrið, ið taka skal við, tá ið hini enn sitandi fara frá 1. jan. 1931. Men sum út sær, eftir úrslitinum at døma, so er enn nógv eftir at toga, til tær ymisku føroysku sóknir eru stýrðar av demokratisk skipaðum sóknarstýrum.

Ein hin størsti meinbogi fyri, at annað skil og lag kann fást á sóknarstýrisvalini, so tey fara fram á meiri rættvísan hátt, er hin avgamla lógsamtyktin um skattatreyttirnar og teirra ávirkan á valrættin. Henda avgamla lógtreyt forðar ferð eftir ferð, at hilt javna fólkið, ið ikki ofta — ja, heldur sjáldan — hevur pening um hendi, á valdeginum hevur mist tey neyðars rættindi, tey skuldu átt sum borgarar í samfelagnum. Teir, ið á sinni hava skrásett hesa fyriskipun, hava óivað haft í kvittanum at verja rættindi ríkamanna og skerja hin, so víst sum tað kann nevast at skerja, tá ið byrðurnar leggjast ov tungar, har evnini at bera eru lítil og eingi.

Úrslitið av teim nú umliðnu sóknarstýrisvalunum ber tí eisini týðuliga merkis eftir ásettum skattatreytum. Tí allastaðni, har ið frá frættist, er ein mongd av veljarum stroknir á valglistunum, tí teir ikki til fullnar hava gildið sín skatt. Á henda hátt eru tí eisini tey núvaldu sóknarstýriini kosin av einum minniluta av íbyggjarum í sóknini.

Vit hava sagt tað fyrr og verða

við at siga tað, til tess hetta lagið er broytt: kommunan er tryggja, um skatturin ikki beinleiðis verður innrindaður til kommununa, tí hon hevur rætt til at heinta skattin við kallsmonnum og sakforara, so eingin skattapliktigur borgari sleppur frá at greiða sína borgarligu skyldu. Hetta mátti verið nógv trygt á at litið, men kortini sigur lógbókstavurin, at borgarin missur sín valrætt, um ikki skatturin er galdin — missur síni borgarligu rættindi.

Nú vita vit, at smáfólk, arbeiðarar og fiskimenn, í summum bygðum hava lagt doyðin á at greiða sína borgarligu skyldu og bjargað sær valrættin. Men tað vóru ov fáir, ið hetta vóru mentir.

Millum tey sóknarstýrisval, ið nú eru lokin, er fram um allar sóknir at nevna Froðbiar sókn. Har vóru stillaðir 4 listar. Hóast ein mongd av arbeiðarum var strokin á valglistanum, eydnaðist tað arbeiðarunum at vinna 3 sessir í tí nýggja sóknarstýrinum, og tað vœntaðu bert 5 stemmur í at fáa fjórða kandidatin inn. Óivað høvdu 4 komið inn, um valtiðin ikki var sett so trong, frá 11—1½. Mangir arbeiðarar leitaðu sær til valborði á døgurðatímanum — men tá var ov seint, valið var liðugt.

At javnaðarmenn á Tvøroyri — hóast nógvir veljarar høvdu mist rætt sín til at velja, og hóast valstýrið settu so knýpna tíð til at velja í — kortini fingi 3 menn valdar, má kallast ein stórvælsigur. Í næstu atlogu verður meiralturin javnaðarflokksins.

Men henda núgaldandi órættvíska lógskipanin má broytast. Vónandi er, at lótingsmenn nú styðja uppskot okkara av 1928.

Listi yvir lutapening teknaður í Sjóvinnulánsgrunninum.

Argir.....	800 —
Arnafeirður.....	2,400 —
Dali (Sandoy).....	800 —
Eiði.....	8,500 —
Elduvík.....	1,100 —
Fuglafjørður.....	4,500 —
Fugloy.....	1,700 —
Funningur.....	600 —
Funningsbotnur.....	600 —
Gjógv.....	1,500 —
Glyvur.....	2,000 —
Gotu.....	8,600 —
Haldórvík.....	300 —
Hellurnar.....	1,500 —
Hestur.....	200 —
Hov.....	1,400 —
Hoyvík.....	1,500 —
Húsar.....	700 —
Hvalvík.....	1,300 —
Hvítanes.....	1,100 —
Kaldbak.....	500 —
Kirkjubøur.....	500 —
Klakksvík.....	25,100 —
Kollafjørður.....	600 —
Kunoy.....	2,600 —
Kvífvík.....	1,200 —
Langasandur.....	800 —
Lamba.....	1,400 —
Leynar.....	400 —
Lorvík.....	2,000 —
Mjóvágur.....	2,100 —
Nólsoy.....	1,500 —
Norðdepli og Fossá.....	500 —
Norðtoftir og Hvannasund.....	600 —
Norðskála.....	600 —
Oyndarfjørður.....	2,800 —
Oyri.....	500 —
Porkeri.....	300 —
Rytuvík.....	1,800 —
Saltangará.....	100 —
Saltnes, Toftir, Nes.....	1,300 —
Sandavágur.....	2,400 —
Heima á Sandi.....	3,400 —
Sandvík.....	500 —
Selatrað.....	1,100 —
Skála.....	2,900 —
Skálavík.....	1,600 —
Sleettanes.....	100 —
Streymnes.....	100 —
Syðradalur (Kallsoy).....	400 —
Svínoy.....	900 —
Sólmundarfjørður.....	1,200 —
Sorvágur.....	800 —
Sunnbøur.....	800 —
Tjørnuvík.....	500 —
Tórshavn.....	57,300 —
Tórsvík.....	2,200 —
Trollanes.....	600 —
Tvøroyri.....	600 —
Velbastaður.....	1,400 —
Vágur (Suðuroy).....	20,000 —
Vestmanna.....	10,800 —
Viðareiði.....	1,700 —
Skiparafelagið.....	5,000 —
Fiskimannafelagið.....	5,000 —

Tilsamans: 209,600 kr.

Religions-Krig i Sovjet.

Den engelske Arbejderregering har genoptaget de diplomatiske Forhandlinger med Sovjet-Unionen, og dette synes at skulle blive Signaler til en Ophidselseskampagne Europa over.

Der er to Affærer, som bruges hertil. Den ene er den mystiske Forsvindings-Affære i Paris, hvor de russiske Emigranter Fører blev bortført og endnu, Uger efter, ikke har givet Livstegn fra sig. Hvad er der sket med ham? Man paastaar, at han er bortført af Bolschdvikere. Beviser herfor har man ikke. Hvem ved, om ikke hans Forsvinden er arrangeret, som Propaganda-Trick for den nye Ophidselses-Sæson mod Sovjet, som saa øjensynligt er indledet.

Den anden Affære, der saa aabenlyst skal anvendes til dette Formaal, er de saa meget omtalte Religionsforfølgelser i Sovjet. Det hævdes, at Sovjet hver Dag skyder en Række Præster, lukker Kirkerne og omdanner dem til Forsamlingshuse, støber Kirkeklokkerne om eller udsteder Forbud mod Anvendelse af disse.

Det er ikke saa lidt. — Vi skal ikke forsvere de Skændselsgerninger, der bevisligt er foregaaet i Rusland. Tværtimod. Det er maaske i første Række de russiske Socialdemokrater, der er bragt til Tavshed ved Tjekaens Kugler, dingleri i Sovjets Galger eller lider i Forvisning i Solovetskijs Helvede og Sibiriens Ødemarker. Men mon ikke der i denne Aktion om Religionsforfølgelserne ligger et bevidst Ønske om at svække — ja, noget saa langt borte fra Sovjet liggende som den engelske Arbejderregering? Blot fordi denne har genoptaget Forbindelsen med Sovjet? Sagen er af de Konservative ført frem i Underhuset, hvor Arthur Henderson selvfølgelig erklærede, at den engelske Regering ikke kunde deltage i nogen Art af Aktion mod Sovjet-Unionen. Religionsstriden var et rent indre russisk Anliggende. Og man bestyrkes i Troen paa, at naar Affæren nu slaas saa stærkt op, saa er det for at komme Arbejderregeringen til Livs; thi man erfarer, at selve Ærkebisen af Canterbury har slaet koldt Vand i Blodet paa Rygtesmedene og udtalt, at man indtil Dato intet ved om Religionsforfølgelser i Sovjet, som kan give Anledning til særlige Aktioner. Man maa afvænte nærmere Efterretninger.

Det er Paven, der har stødt i Kampluren mod Sovjet. Det er forstaaeligt. Thi mens Sovjet — lige til Stalins Brud i 1928 med Nep-Politikken — havde ladet Kirken arbejde i Fred, saa indtraadte en Ændring i dette Forhold, da den skrappe revolutionære Kurs denoptoges.

I Aarene op til 1928 var Paven slet ikke saa ked af Sovjet-Regeringen. Thi den havde slaet Haanden af den græsk-katolske Kirke — den tidligere russiske Statskirke — og nu øjenede Pavedømmet Mulighed for, over Rusland, at genvinde Magten for den romersk-katolske Kirke paa hele Balkan. Pavedømmet iværksatte et impo- nent Hjelpearbejde i de russiske Hungerdistrikter, og en Biskop fik endog Lov til at rejse i Rusland, saa længe det stod paa. Ja, i Aarene 1925—27 for- tes direkte Forhandlinger mellem Rom og Moskva om virkelig Organisering af Pavedømmet i Sovjet.

Men saa kom Øjeblikket, hvor Stalin »vendte Botten«. Nu havde han længe nok forsøgt med det gode. Det gik galt. Og den skrappe Kurs blev indført. Vi ved, at det betød en gigantisk Kamp mellem Sovjet og Ruslands 100 Millioner Bønder om Kornet, om Brødet til Kæmperiget. Kampen varer endnu. Vi ved det betød Kamp mod de kapitalistiske Regeringer Verden over. Og vi vidste egentlig ogsaa, at det betød Kamp mod Kirken; thi Kamp mod Bonderne maatte i Rusland ogsaa betyde Kamp mod Kirken. Vi har blot først faaet det tudet ind i Ørene nu. For nu kunde det maaske bruges mod den engelske Arbejderregering.

Vi ved intet — eller i hvert Fald saare lidt — om, hvad der sker i Sovjet. Og naar selve Ærkebisen af Canterbury stiller sig afventende, saa er det næppe helt galt, naar man trækker Hovedparten af Telegrammers og Rygters 100 pCts Indhold fra og deraf uddrager en Størrelse.

Men Historien siger os at alle Revolutioner var Religionskrige. I England har vi Exempler herpaa fra Stuart-Tidens Omvæltninger og Kampe. I Frankrig var Religionen et af de afgørende Momenter i næsten alle Revolutioner. Endog under Pariser-Kommunen i 1871 spillede Religionen en betydelig Rolle.

Kan det undre, at Historien — den gentager sig som bekendt altid — viser os det samme i Rusland? Det er beklageligt.